



ข่าวเดือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๗๗ ประจำวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐

โรคกาบใบแห้ง (Sheath Blight Disease)

เดือนเกษตรกรที่ปลูกข้าวทุกภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะข้าวที่อยู่ในระยะแตกกอถึงใกล้เก็บเกี่ยว โดยในช่วงนี้สภาพอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิสูง และมีฝนตกชุก อาจเหมาะต่อการระบาดของโรคกาบใบแห้งซึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นได้ทุกฤดูกาลทำนา ซึ่งมีผลกระทบต่อการสะสมอาหารของพืช ทำให้สามารถสร้างความเสียหาย ผลผลิตลดลงได้ ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเริ่มพบอาการลักษณะแผลสีเขียวปนเทา ปรากฏตามกาบใบตรงบริเวณใกล้ระดับน้ำ ให้รีบขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Rhizoctonia solani*

ลักษณะอาการ

ลักษณะแผลสีเขียวปนเทา ปรากฏตามกาบใบตรงบริเวณใกล้ระดับน้ำ เริ่มพบโรคในระยะแตกกอจนถึงระยะใกล้เก็บเกี่ยว ยิ่งต้นข้าวมีการแตกกอมากเท่าใด ต้นข้าวก็จะเปื่อยเสียดกันมากขึ้น โรคก็จะเป็นรุนแรง แผลจะลุกลามขยายใหญ่ขึ้นจนมีขนาดไม่จำกัด และลุกลามขยายขึ้นถึงใบข้าว ถ้าเป็นพันธุ์ข้าวที่อ่อนแอแผลสามารถลุกลามถึงใบธงและกาบหุ้มรวงข้าวทำให้ใบและกาบใบเหี่ยวแห้ง ผลผลิตจะลดลงอย่างมาก

การแพร่ระบาด

เชื้อราสามารถสร้างเมล็ดขยายพันธุ์อยู่ได้นานในตอซังหรือ วัชพืชในนาตามดินนา และมีชีวิตข้ามฤดูหมุนเวียนทำลายข้าวได้ตลอดฤดูกาลทำนา



อาการของโรคกาบใบแห้งข้าว (ที่มา: Sharad Shroff, ๒๐๑๔)

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. หลังเก็บเกี่ยวข้าว และเริ่มฤดูใหม่ ควรพลิกไถหน้าดิน เพื่อทำลายเมล็ดขยายพันธุ์ของเชื้อราสาเหตุโรค
๒. กำจัดวัชพืชตามคันนาและแหล่งน้ำ เพื่อลดโอกาสการฟักตัวและเป็นแหล่งสะสมของเชื้อราสาเหตุโรค
๓. ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทิลิส (เชื้อแบคทีเรียปฏิปักษ์) ตามอัตราที่ระบุ
๔. ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น วาลิดามัยซิน โพรพิโคนาโซล เพนไซคูรอล(๒๕%ดับบลิวพี) หรืออีดีเฟนฟอส ตามอัตราที่ระบุโดยพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรานี้ในบริเวณที่เริ่มพบโรคระบาด ไม่จำเป็นต้องพ่นทั้งแปลง เพราะโรคกาบใบแห้งจะเกิดเป็นหย่อม

ที่มา ๑. สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว (www.ricethailand.go.th/info_riceknowledge.htm)

๒. Sharad Shroff, ๒๐๑๔, Diseases of rice (*Oryza sativa*) RMD College of Agriculture and Research Station, Ambikapur (C.G) IGKV Raipur

เรียบเรียงโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย